

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 255.

67de Møde.

Onsdagen den 1ste Mai.

(Forts.)

Montad: Jeg har virkelig et særegent Uheld til at blive misforstaaet af den høitagtede Kultusminister, idetmindste forekommer det mig selv saaledes. Jeg troer slet ikke, at jeg har reist nogen Anklage mod Lærerne ved Akademiet, jeg er overbevist om, at det er dygtige og paalidelige Folk, ligesom jeg overhovedet troer, at vi ogsaa ved vore andre lærde Skoler have dygtige og paalidelige Folk; men jeg maatte dog rigtignok ogsaa, naar man vil tilskrive Lærerne Skylden for den større Frequent's; Skolen har faaet, hvilket da paa den anden Side vilde være en Art af Anklage eller kunde synes at være en Anklage imod Lærerne ved de Skoler, som ere mindre stærkt besøgte, bemærke, at man ingenlunde kan tage Hensyn til de Skolebesøgende, thi, som det vil være den høitagtede Minister tilstrækkelig bekendt, er det kun Undtagelser, naar Nogen udenfra kommer ind som Elev paa selve Akademiet. Eleverne tages ud af de Skolebesøgendes Tal, det er Belønningen at komme ind paa Akademiet som Elev, og dette Gode erhverves ved Dpholdet som Skolebesøgende i Byen. Disse Indretninger staa derfor i en nøie Forbindelse med hinanden, og forhøiede man Betalingen for Dpholdet paa Akademiet, saa er det et stort Spørgsmaal, om ikke de Skolebesøgende i Byen vilde søge hen paa andre Steder. Jeg troer heller ikke paa nogen Maade, at jeg har bebreidet Sorø Akademi for Aristokratisme; jeg meente blot at det laae engang i Forholdenes Natur, at flere af Landets rigeste Familiers Børn havde Dphold paa Sorø Akademi, men det er Noget, som paa ingen Maade geraader Akademiet til Skam, lige som det heller ikke har kunnet være min Hensigt derfor at ville nedsette det; tværtimod troer jeg, at disse Folk omhyggelig

have valgt dette Sted, fordi de troede det var det Bedste til deres Børns Opdragelse, og fordi de ikke behøvede at tage andre Hensyn. Jeg har blot villet fremhæve, at jeg finder det er urimeligt, at man giver rige Folk Gaver og gjør Dpoffreser for deres Skyld. Jeg troer heller ikke, at jeg har sagt, at jeg vilde have, at al Moderation skulde bortfalde; i alt Fald maa jeg da have udtalt mig meget uheldigt, thi det har jeg ikke meent skulde være Tilfældet. Jeg troer, at det Normale skal være fuld Betaling, saa at virkelig de omtrentlige Udgifter, som Staten har, kunne dækkes der ved, og derefter skal man have Moderationer i Betalingen, som kunne komme Visse tilgode, og endelig fuldkomne Fripladser med Stipendier, der kunne komme dem tilgode, hvis Forældre ikke see sig istand til at bidrage Noget for dem, thi jeg kan rigtignok ikke nægte, at, naar Staten skal gjøre Dpoffreser for de Studerende, saa maa der væsentligt tages Hensyn til Anlæg og Naturgaver, og Staten maa indrette det saaledes, at af alle forskellige Stænder kan den, hvem Gud har begavet med fortrinlige Gøner, faae en til sine Gøner svarende Udvikling. Om man ogsaa vil henregne dette til de fromme Dnsker, hvorover man vil opholde sig, saa maa jeg bemærke, at jeg slet ikke skal skamme mig ved at udtale det atter og atter, og at jeg skal bidrage mit til at sætte det igjennem. Den første Begyndelse herfor er visnok den, at man ikke uddeler Gaver til dem, der ikke tænge dertil. Forøvrigt er det jo kun som Selvforsvar, at jeg er kommet til saa vidtløftigt at behandle dette Punkt.

Winther: Jeg hører ellers ikke til dem, som troe, at der er nogen særdeles Anledning her i Danmark til at sørge for at faae Embedsgagerne forøgede. Jeg troer, at den uuaadelige Masse Embedsmænd og deres høje Gager er en af de Kræftskader, hvoraf vi især deleshed lide heri Danmark; men naar man